

การพัฒนาแบบบรรจุภัณฑ์และช่องทางการจัดจำหน่ายน้ำสับประดแปรรูปที่ทันสมัย
กลุ่มสับประรดหวานแปรรูปหมู่บ้านโป่งกระทิงบน

The Development of a Modern Packaging Form and Distribution Channel of
pineapple juice of Sweet and Processed Pineapple group in Ban Pong
Krathong Village

ณัฐพัชร วรพงศ์พัชร¹, พงษ์ศักดิ์ ผกามาศ², จิตติวรรณ สินธุ์นอก³

สุธรรม ศิวาวุธ⁴, สมพงษ์ อัสวริยธิปัต⁵

Ntapat Worapongpat¹, Phongsak Phakamach²

Thawanhai Sinthunok³, Sutham Siwawut⁴, Sompong Aussawariyathipat⁵

¹คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

²วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

³มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยหนองคาย

⁴มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

⁵สถาบันเทคโนโลยีการบิน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

อีเมล : Ntapat.w@rmutp.ac.th, dr.thiwat@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) 10 ต.ค. 2562

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) 11 ธ.ค. 2562

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 14 ธ.ค. 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาแบบบรรจุภัณฑ์น้ำสับประดแปรรูปที่ทันสมัยเพื่อเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายของกลุ่มผู้ปลูกสับประรดหวานและแปรรูป หมู่บ้านโป่งกระทิงบน ใช้วิธีวิจัยแบบเชิงปริมาณ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ปลูกสับประรดหวานและแปรรูป หมู่บ้านโป่งกระทิงบน จำนวน 150 คน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้ปลูกสับประรดหวานและแปรรูป หมู่บ้านโป่งกระทิงบน จำนวน 150 คน ส่วนใหญ่เพศหญิง มากที่สุด จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 ส่วนใหญ่อายุ มากกว่า 41 ปี มากที่สุด จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 ส่วนใหญ่รายได้ต่อเดือน 9,001-15,000 บาท มากที่สุด จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 บรรจุภัณฑ์น้ำสับประดแปรรูปที่ทันสมัยพบว่า ด้านรูปทรงของบรรจุภัณฑ์ ส่วนใหญ่มีความต้องการ ทรงสี่เหลี่ยม มากที่สุด จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 ด้านลักษณะผิวของบรรจุภัณฑ์ ส่วนใหญ่มีความต้องการ ผิวใส มากที่สุด จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 73.3 ช่องทางการจัดจำหน่ายน้ำสับประดแปรรูปที่ทันสมัยพบว่า ด้าน Offline ส่วนใหญ่ขายผลิตภัณฑ์ผ่านทาง ห้างสรรพสินค้า มากที่สุด จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 ด้าน Online ส่วนใหญ่เลือกผ่านทาง Facebook มากที่สุด จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 67.7 ความพึงพอใจรูปแบบบรรจุภัณฑ์น้ำสับประด ด้านตัวบรรจุภัณฑ์ โดยภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.044 ด้านสติ๊กเกอร์บน

ตัวบรรจุภัณฑ์ โดยภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.029

คำสำคัญ การพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์, ช่องทางการจัดจำหน่าย, ผลิตภัณฑ์ชุมชน

ABSTRACT

The objective of this research is to develop a modern pineapple juice packaging to accelerate various distribution channels for pineapple gardeners of Ban Pong Krathongbon. Quantitative research methodology was applied and data were collected from groups of 150 gardeners who produced sweet and processed pineapples in Ban Pong Krathongbon. The research revealed that most of the sample group was 90 females accounting for 60.0% and 60 of them were older than 41 years old or accounting for 40.0% with monthly income 9,001-15,000 baht. 90 people representing 60.0% demonstrated the needs of modern processed pineapple juice packaging were found to have rectangular shape with shiny package surface. Most of them accounting for 110 people representing a percentage. 73.30 expressed their needs of clear material. Concerning modern distribution channels for processed pineapple juice from 80 people accounting for 53.3%, it was found that most offline products were sold mostly through department stores. Online selling was mostly done via Facebook given by 100 people, representing 100%. 67.70. Satisfaction in general on pineapple juice packaging was majorly at a high level with an average of 4.36 and a standard deviation of 0.044. In the overall, the package sticker was mostly admired at a high level with an average of 4.38 and a standard deviation of 0.029.

Keywords: Package Design, Distribution Channels, Community Products

บทนำ

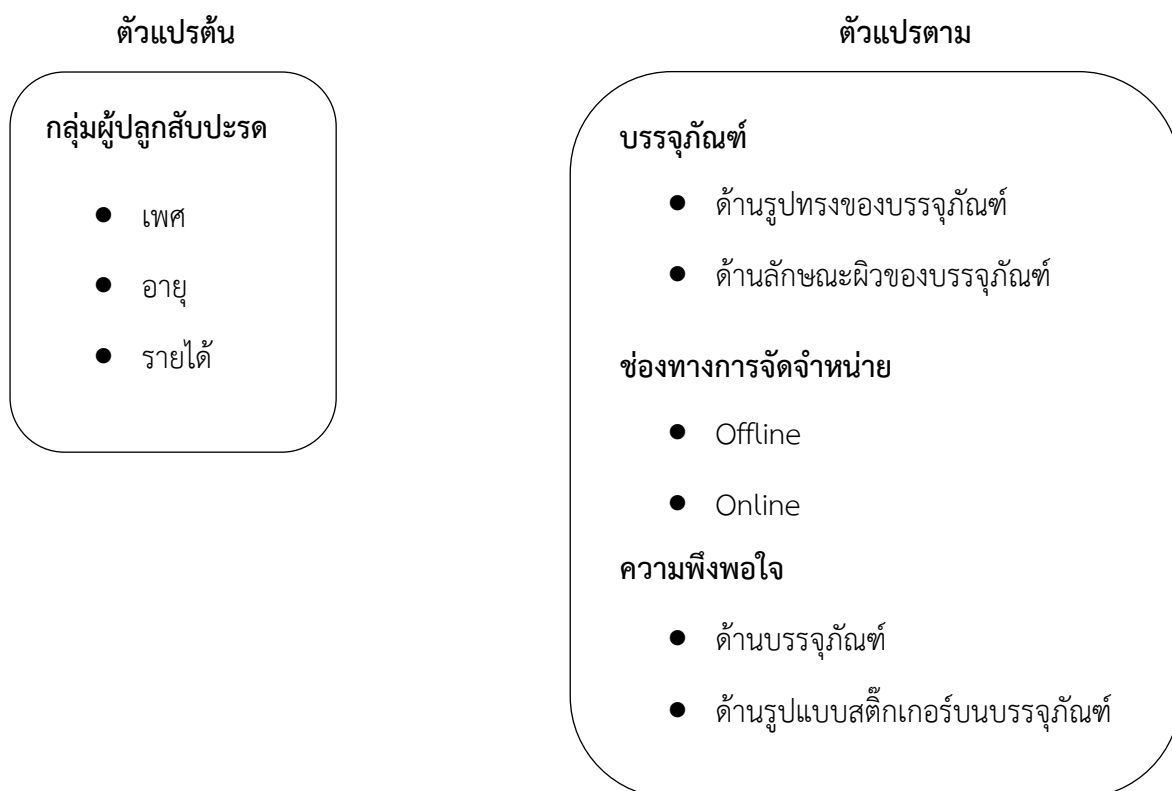
กลุ่มผู้ปลูกสับปะรดหวานและแปรรูปหมู่บ้านโป่งกระทิงบน ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี เป็นหมู่บ้านเกษตรกร โดยในชุมชนมีการปลูกสับปะรดหวานเป็นจำนวนมากและได้มีการรวมกลุ่มกันเพื่อนำผลผลิตภายในชุมชนมาแปรรูปและส่งขายออกสู่ตลาดภายนอกชุมชน ซึ่งผลผลิตเหล่านั้นได้นำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ได้แก่ น้ำสับปะรดคั้นสดโดยผลิตภัณฑ์ที่ออกมาแล้วได้มีการจัดมาใส่บรรจุภัณฑ์ที่ทางกลุ่มชุมชนได้ออกแบบมาเพื่อสำหรับบรรจุน้ำสับปะรดคั้นสด โดยมีช่องทางการจัดจำหน่ายผ่านหน้าร้านที่ BigC ราชดำริ และออกบูธตามงานผลไม้ต่างๆของทางห้างสรรพสินค้าดังนั้นคณะผู้จัดทำจึงได้เล็งเห็นถึงการออกแบบรูปแบบบรรจุภัณฑ์ของน้ำสับปะรดที่กลุ่มผู้ปลูกสับปะรดหวาน ยังคงต้องการรูปแบบบรรจุภัณฑ์ใหม่เพื่อให้ความทันสมัยมากยิ่งขึ้น โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่และการออกแบบในรูปแบบใหม่ๆเพื่อดึงดูด

ความสนใจให้ผลิตภัณฑ์มีจุดเด่นและเป็นที่จดจำสำหรับลูกค้าและผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น จึงเป็นเหตุผลที่คณะผู้วิจัยเลือกที่จะส่งเสริมและออกแบบรูปแบบบรรจุภัณฑ์ใหม่ของน้ำสับปะรดแปรรูปให้มีความทันสมัยของกลุ่มผู้ปลูกสับปะรดหวานและแปรรูป หมู่บ้านโป่งกระทิงบน ตำบลบ้านปึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี ที่มีศักยภาพในการแปรรูปผลผลิตในชุมชนของตนเอง เพื่อให้เกิดอาชีพและผลประโยชน์แก่คนในชุมชนอีกด้วย ซึ่งรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณภาพและทันสมัยจะเป็นที่ต้องการของตลาด ลดการเสียโอกาสทางธุรกิจ ทั้งนี้ยังสามารถสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มผู้ปลูกสับปะรดและแปรรูปสับปะรดได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการพัฒนา รูปแบบบรรจุภัณฑ์น้ำสับปะรดแปรรูปที่ทันสมัยสะดุดตา
2. เพื่อเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายน้ำสับปะรดแปรรูปที่ทันสมัยของกลุ่มผู้ปลูกสับปะรดหวานและแปรรูป หมู่บ้านโป่งกระทิงบน
3. เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายน้ำสับปะรดแปรรูปที่ทันสมัย ของกลุ่มผู้ปลูกสับปะรดหวานและแปรรูป หมู่บ้านโป่งกระทิงบน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาและออกแบบบรรจุภัณฑ์โดยมีเกณฑ์การเลือกกลุ่มชุมชนพื้นที่ศึกษา คือ กลุ่มผู้ปลูกสับปะรดหวานและแปรรูป หมู่บ้านโป่งกระทิงบน ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี จำนวน 150 คน

มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและพัฒนาารูปแบบบรรจุภัณฑ์น้ำสับปะรดแปรรูปที่ทันสมัย ของกลุ่มผู้ปลูกสับปะรดหวานและแปรรูป หมู่บ้านโป่งกระทิงบน เพื่อประเมินความพึงพอใจการออกแบบรูปแบบบรรจุภัณฑ์น้ำสับปะรดแปรรูปที่ทันสมัย ของกลุ่มผู้ปลูกสับปะรดหวานและแปรรูปหมู่บ้านโป่งกระทิงบนโดยดำเนินการศึกษาตามระเบียบวิธีวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาการพัฒนาารูปแบบบรรจุภัณฑ์น้ำสับปะรดแปรรูปที่ทันสมัยของกลุ่มผู้ปลูกสับปะรดหวานและแปรรูปหมู่บ้านโป่งกระทิงบนอย่างมีส่วนร่วมศึกษาแนวทางการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยของกลุ่มชาวทอดกระทิงทองแปรรูปผลผลิต อำเภอดำเนินสะดวก ตำบลตาหลวง จังหวัดราชบุรีในการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยสมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาศึกษาแนวทางในการแก้ปัญหาในการวิจัยของซึ่งการศึกษาการพัฒนาารูปแบบผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นโดยใช้วิธีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ชุมชนในการวิจัยได้มีการนำเทคนิค AIC (Appreciation-Influence-Control) มาใช้ซึ่งเทคนิค A-I-C คือกระบวนการประชุมที่มีวิธีหรือขั้นตอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีโอกาสสื่อสารแลกเปลี่ยน ความรู้ประสบการณ์ข้อมูลข่าวสาร โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานอยู่ 3 ขั้นตอนได้แก่

1) ขั้นการสร้างองค์ความรู้คือการทำให้เกิดความเข้าใจถึงสภาพปัญหาข้อจำกัดความต้องการและศักยภาพของผู้ที่เกี่ยวข้อง ต่าง ๆ

2) ขั้นการสร้างการพัฒนาเป็นการระดมพลังสมองเพื่อแก้ไขปัญหาและแนวทางในการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ซึ่งผลงานที่ได้จากความคิดของผู้ที่เข้าร่วมประชุมทุกคน และ

3) ขั้นตอนในการสร้างแนวทางการปฏิบัติที่ดีคือการวางแผนงานการนำวิธีการที่เกิดจากการระดมสมองการวางแผนในการปฏิบัติมาทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเทคนิค AIC มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาารูปแบบผลิตภัณฑ์แบบมีส่วนร่วม ร่วมโดยทำให้กลุ่มฯ เข้าในสภาพปัจจุบัน ทราบข้อจำกัด ศักยภาพของกลุ่มและเข้าใจความต้องการหรือความคาดหวังในอนาคตโดยสมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิจัย เพื่อให้กลุ่มมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภายใต้บริบทของกลุ่มเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป โดยมีกระบวนการทำงานดังนี้ 1) ขั้นตอนการสร้างองค์ความรู้เป็นขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหาผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพอนาคตที่มุ่งหวัง โดยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและ อุปสรรคของกลุ่มตะกร้าหวาย รูปที่ 1 ผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลของกลุ่มจากผลการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ทำสรุปผลในรูปแบบ การวิเคราะห์ SWOT ได้ดังนี้ จุดแข็ง (Strengths = S) 1) มีแรงงานที่มีฝีมือประณีตและมีความเชี่ยวชาญ 2) สินค้าแข็งแรงทนทานสวยงามและประณีต จุดอ่อน (Weaknesses = W) 1) บรรจุภัณฑ์ไม่โดดเด่น 2) มีการลงทุนในการทำบรรจุภัณฑ์มาก โอกาส

(Opportunities = O) 1) สินค้าประเภทยานนี้กำลังเป็นที่นิยม 2) เป็นสินค้า OTOP 3) สามารถสร้างเครือข่ายของลูกค้าได้ อุปสรรค (Threat = T) ในช่องทางการจำหน่ายมีคู่แข่งมาก เนื่องจากเป็นผลิตภัณฑ์หลักของประเทศ

ตอนที่ 2 ศึกษาช่องทางการจัดจำหน่ายน้ำสับปะรดแปรรูปที่ทันสมัยของกลุ่มผู้ปลูกสับปะรดหวานและแปรรูปหมู่บ้านโป่งกระทิงบน

ตอนที่ 3 ศึกษาการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบบรรจุภัณฑ์น้ำสับปะรดแปรรูปที่ทันสมัย ของกลุ่มผู้ปลูกสับปะรดหวานและแปรรูป หมู่บ้านโป่งกระทิงบน

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายลักษณะของข้อมูล ดังนี้

- การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ปลูกสับปะรดหวานและแปรรูปหมู่บ้านโป่งกระทิงบน
- การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์น้ำสับปะรดของกลุ่มผู้ปลูกสับปะรดหวานและแปรรูปหมู่บ้านโป่งกระทิงบน
- การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับช่องทางการจัดจำหน่ายน้ำสับปะรดแปรรูปที่ทันสมัยของกลุ่มผู้ปลูกสับปะรดหวานและแปรรูป หมู่บ้านโป่งกระทิงบน
- การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความพึงพอใจรูปแบบบรรจุภัณฑ์น้ำสับปะรดแปรรูปที่ทันสมัย ของกลุ่มผู้ปลูกสับปะรดหวานและแปรรูป หมู่บ้านโป่งกระทิงบน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประกอบด้วยการแจกแจงความถี่จำนวนตามเพศ อายุ รายได้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างของกลุ่มผู้ปลูกสับปะรดหวานและแปรรูป หมู่บ้านโป่งกระทิงบนจำนวน 150 คนส่วนใหญ่เพศหญิง มากที่สุด จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 และเพศชาย จำนวน 60 คน น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.0 อายุ มากกว่า 41 ปี มากที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 รองลงมา อายุ 34-41 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 และอายุ 26-33 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7 ตามลำดับ

รายได้ต่อเดือน 9,001-15,000 บาท มากที่สุด จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 รองลงมา มากกว่าหรือเท่ากับ 15,001 บาท จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 และ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 9,000 บาท จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบบรรจุกัญธน้ำสับปะรดหวานและแปรรูปที่ทันสมัย ของกลุ่มผู้ปลูกสับปะรดหวาน หมู่บ้านโป่งกระทิงบน

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบบรรจุกัญธน้ำสับปะรดหวานและแปรรูปที่ทันสมัย ของกลุ่มผู้ปลูกสับปะรดหวาน หมู่บ้านโป่งกระทิงบน

ด้านรูปทรงของบรรจุกัญธ	จำนวน	ร้อยละ
ทรงสี่เหลี่ยม	90	60.0
ทรงกลม	20	13.3
ทรงหยดน้ำ	40	26.7
อื่นๆ	-	-
รวม	150	100

ข้อมูลเกี่ยวกับบรรจุกัญธน้ำสับปะรดแปรรูปที่ทันสมัย ด้านรูปทรงของบรรจุกัญธ ส่วนใหญ่มีความต้องการ ทรงสี่เหลี่ยม มากที่สุด จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 ทรงหยดน้ำ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7 และทรงกลม จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบรรจุกัญธน้ำสับปะรดแปรรูปที่ทันสมัย

ด้านลักษณะผิวของบรรจุกัญธ

ด้านลักษณะผิวของบรรจุกัญธ	จำนวน	ร้อยละ
ผิวด้านขุ่น	40	26.7
ผิวใส	110	73.3
อื่นๆ	-	-
รวม	150	100

ข้อมูลเกี่ยวกับบรรจุกัญธน้ำสับปะรดแปรรูปที่ทันสมัย ด้านลักษณะผิวของบรรจุกัญธ ส่วนใหญ่มีความต้องการ ผิวใส มากที่สุด จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 73.3 และผิวด้านขุ่น จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับช่องทางการจัดจำหน่ายน้ำสับปะรดแปรรูปที่ทันสมัย

ของกลุ่มผู้ปลูกสับปะรดหวานและแปรรูป หมู่บ้านโป่งกระทิงบนด้าน Offline

ด้าน Offline	จำนวน	ร้อยละ
ห้างสรรพสินค้า	80	53.3
ออกบูธตามงานต่างๆ	70	46.7
อื่นๆ	-	-
รวม	150	100

ช่องทางการจัดจำหน่ายน้ำสับปะรดแปรรูปที่ทันสมัยด้าน Offline ส่วนใหญ่ขายผลิตภัณฑ์ผ่านทางห้างสรรพสินค้า มากที่สุด จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 และออกบูธตามงานต่างๆ จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 46.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงช่องทางการจัดจำหน่ายน้ำสับปะรดแปรรูปที่ทันสมัย ด้าน Online

ด้าน Online	จำนวน	ร้อยละ
Facebook Fan Page	100	66.7
Line@	50	33.3
อื่นๆ	-	-
รวม	150	100

ช่องทางการจัดจำหน่ายน้ำสับปะรดแปรรูปที่ทันสมัยด้าน Offline ส่วนใหญ่เลือกผ่านทาง Facebook มากที่สุด จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 67.7 และผ่านทาง Line@ จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ปัจจัยและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพึงพอใจรูปแบบบรรจุภัณฑ์น้ำสับปะรดของกลุ่มผู้ปลูกสับปะรดแปรรูป หมู่บ้านโป่งกระทิงบน

ความพึงพอใจรูปแบบบรรจุภัณฑ์น้ำสับปะรด ด้านตัวบรรจุภัณฑ์	ระดับความพอใจ			
	$\bar{X}$	SD	อันดับ	ระดับ
1. ตัวบรรจุภัณฑ์มีความสวยงาม	4.60	0.507	1	มากที่สุด
2. ตัวบรรจุภัณฑ์มีความคงทน	4.27	0.594	2	มาก
3. ตัวบรรจุภัณฑ์มีความทันสมัย	4.20	0.561	3	มาก
เฉลี่ย	4.36	0.044	-	มาก

พบว่า ความพึงพอใจรูปแบบบรรจุภัณฑ์น้ำสับปะรด ของกลุ่มผู้ปลูกสับปะรดแปรรูป ด้านตัวบรรจุภัณฑ์ โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า 1.1) ตัวบรรจุภัณฑ์มีความสวยงาม ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.507$) 1.2) ตัวบรรจุภัณฑ์มีความคงทน ($\bar{X} = 4.27$, $SD = 0.594$) และ 1.3) ตัวบรรจุภัณฑ์มีความทันสมัย ($\bar{X} = 4.20$, $SD = 0.561$)

ตารางที่ 6 แสดงความพึงพอใจรูปแบบบรรจุภัณฑ์น้ำสับปะรด ของกลุ่มผู้ปลูกสับปะรดแปรรูป
ด้านสติ๊กเกอร์บนตัวบรรจุภัณฑ์

ความพึงพอใจรูปแบบบรรจุภัณฑ์น้ำสับปะรด ด้านสติ๊กเกอร์บนตัวบรรจุภัณฑ์	ระดับความพอใจ			
	$\bar{X}$	SD	อันดับ	ระดับ
1. มีความคิดสร้างสรรค์	4.27	0.458	3	มาก
2. มีความแปลกใหม่และโดดเด่น	4.33	0.488	2	มาก
3. ช่วยเพิ่มมูลค่าให้กับตัวบรรจุภัณฑ์	4.53	0.516	1	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.38	0.029	-	มาก

พบว่า ความพึงพอใจรูปแบบบรรจุภัณฑ์น้ำสับปะรด ของกลุ่มผู้ปลูกสับปะรดแปรรูป ด้านสติ๊กเกอร์บนตัวบรรจุภัณฑ์ โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า 2.1) มีความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.27$, $SD = 0.458$) 2.2) มีความแปลกใหม่และโดดเด่น ($\bar{X} = 4.33$, $SD = 0.488$) และ 1.3) ช่วยเพิ่มมูลค่าให้กับตัวบรรจุภัณฑ์ ($\bar{X} = 4.53$, $SD = 0.516$)

การวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพึงพอใจรูปแบบบรรจุภัณฑ์น้ำสับปะรด

การวิเคราะห์เนื้อหา จากแบบสอบถามปลายเปิดเป็นข้อเสนอแนะผู้ตอบแบบสอบถามการศึกษาพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์และช่องทางการจัดจำหน่ายน้ำสับปะรดแปรรูปที่ทันสมัย ของกลุ่มผู้ปลูกสับปะรดหวานและแปรรูป หมู่บ้านโป่งกระทิงบน ปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามไม่มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบบรรจุภัณฑ์น้ำสับปะรด

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ปลูกสับปะรดและแปรรูป

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้ปลูกสับปะรดหวานและแปรรูป หมู่บ้านโป่งกระทิงบน จำนวน 150 คน ใช้วิธีการศึกษาแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยการแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ ผลการศึกษาพบว่า

1. ด้านเพศ กลุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้ปลูกสับปะรดหวานและแปรรูป หมู่บ้านโป่งกระทิงบน จำนวน 150 คน ส่วนใหญ่เพศหญิง มากที่สุด จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 และเพศชาย จำนวน 60 คน น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.0

2. ด้านอายุ กลุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้ปลูกสับปะรดหวานและแปรรูป หมู่บ้านโป่งกระทิงบน จำนวน 150 คน ส่วนใหญ่อายุ มากกว่า 41 ปี มากที่สุด จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 รองลงมา อายุ 34-41 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 และอายุ 26-33 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7 ตามลำดับ

3. ด้านรายได้ต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้ปลูกสับปะรดหวานและแปรรูป หมู่บ้านโป่งกระทิงบน จำนวน 150 คน ส่วนใหญ่รายได้ต่อเดือน 9,001-15,000 บาท มากที่สุด จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ

60.0 รองลงมา มากกว่าหรือเท่ากับ 15,001 บาท จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 และ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 9,000 บาท จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการบรรจุภัณฑ์น้ำสับปรดแปรรูปที่ทันสมัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้ปลูกสับปรดหวานและแปรรูป หมู่บ้านโป่งกระทิงบน จำนวน 15 คน ใช้วิธีการศึกษาแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยการแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ ผลการศึกษาพบว่า

1. ด้านรูปทรงของบรรจุภัณฑ์กลุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้ปลูกสับปรดหวานและแปรรูป หมู่บ้านโป่งกระทิงบน จำนวน 150 คน ส่วนใหญ่มีความต้องการ ทรงสี่เหลี่ยม มากที่สุด จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 ทรงหยดน้ำ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7 และทรงกลมจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 ตามลำดับ

2. ด้านลักษณะผิวของบรรจุภัณฑ์ กลุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้ปลูกสับปรดหวานและแปรรูป หมู่บ้านโป่งกระทิงบน จำนวน 150 คน ส่วนใหญ่มีความต้องการ ผิวใส มากที่สุด จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 73.3 และผิวด้านขุ่น จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับช่องทางการจัดจำหน่ายน้ำสับปรดแปรรูปที่ทันสมัย ของกลุ่มผู้ปลูกสับปรดหวานและแปรรูป หมู่บ้านโป่งกระทิงบน

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้ปลูกสับปรดหวานและแปรรูป หมู่บ้านโป่งกระทิงบน จำนวน 150 คน ใช้วิธีการศึกษาแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยการแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ ผลการศึกษาพบว่า

1. ด้าน Offline กลุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้ปลูกสับปรดหวานและแปรรูป หมู่บ้านโป่งกระทิงบน จำนวน 150 คน ส่วนใหญ่ขายผลิตภัณฑ์ผ่านทางห้างสรรพสินค้ามากที่สุดจำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 และออกบูธตามงานต่างๆ จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 46.7 ตามลำดับ

2. ด้าน Online กลุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้ปลูกสับปรดหวานและแปรรูป หมู่บ้านโป่งกระทิงบน จำนวน 150 คนส่วนใหญ่เลือกผ่านทาง Facebook มากที่สุด จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 67.7 และผ่านทาง Line@ จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 ตามลำดับ

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ปัจจัยและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพึงพอใจรูปแบบบรรจุภัณฑ์น้ำสับปรด ของกลุ่มผู้ปลูกสับปรดแปรรูป หมู่บ้านโป่งกระทิงบน

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้ปลูกสับปรดหวานและแปรรูป หมู่บ้านโป่งกระทิงบน จำนวน 150 คน ใช้วิธีการศึกษาแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยการแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ ผลการศึกษาพบว่า

1. ด้านตัวบรรจุภัณฑ์ โดยภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.044

2. ด้านสถิติเกอร์บนตัวบรรจุภัณฑ์ โดยภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.029

3. ข้อเสนอแนะ จากแบบสอบถามปลายเปิดเป็นข้อเสนอแนะผู้ตอบแบบสอบถามการศึกษา พัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์และช่องทางการจัดจำหน่ายน้ำสับปะรดแปรรูปที่ทันสมัย ของกลุ่มผู้ปลูกสับปะรดหวานและแปรรูป หมู่บ้านโป่งกระทิงบน ปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามไม่มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบบรรจุภัณฑ์น้ำสับปะรด

อภิปรายผลวิจัย

ผู้วิจัยอภิปรายผลวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการบรรจุภัณฑ์น้ำสับปะรดแปรรูปที่ทันสมัย ผลการศึกษาพบว่า ด้านรูปทรงของบรรจุภัณฑ์และลักษณะผิวของบรรจุภัณฑ์ เมื่อพิจารณาจากแนวความคิดเกี่ยวกับรูปแบบบรรจุภัณฑ์ของเจษฎาพล กิตติพัฒน์วิทย์ (2561) กล่าวว่า ผลิตภัณฑ์ โดยได้ทำการออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์ร่วมกับตัวแทนกลุ่มและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จนได้ต้นแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ของชุมชนในรูปแบบใหม่ขึ้นมา จากนั้นให้ตัวแทนกลุ่มและกลุ่มวิสาหกิจประเมินความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นจากกระบวนการออกแบบผลิตภัณฑ์ ผลการประเมินความพึงพอใจ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับ นครเศ ชัยแก้ว (2555) ชื่อผลิตภัณฑ์ ปริมาณบรรจุเจาะช่องให้เห็นสินค้าภายใน ลักษณะลวดลายบนตัว กล่องเป็นภาพวาดวิถีชีวิตชาวบ้าน มีพระธาตุหริภุญไชยและอนุสาวรีย์พระนางจามเทวี ด้านข้างซ้ายมีสัญลักษณ์การนำกระดาศ กลับมาใช้ใหม่ เลขทะเบียนองค์การอาหารและยา ส่วนประกอบ การเก็บรักษาลวดลายกราฟิกภาพลำไยด้านหลังมีตราสัญลักษณ์ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ของกลุ่มผู้ผลิต สรรพคุณของลำไยอบแห้ง ลักษณะลวดลายบนตัวกล่องเป็นภาพวาดวิถีชีวิตชาวบ้านในการ เก็บลำไย ด้านข้างขวามีสัญลักษณ์โอท็อป ราคา การเก็บรักษา ด้านบนมีคำเชื้อเชิญบริโภคลำไยช่วยเกษตรกรไทยมีรายได้ และ ลวดลายกราฟิกภาพลำไย

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับช่องทางการจัดจำหน่ายน้ำสับปะรดแปรรูปที่ทันสมัย ของกลุ่มผู้ปลูกสับปะรดหวานและแปรรูป หมู่บ้านโป่งกระทิงบน ด้าน Offline และด้าน Online เมื่อพิจารณาจากแนวคิดของ ภูตินันท์ อติพิทยางกูร (2555) เกี่ยวกับช่องทางในการจัดจำหน่าย กระบวนการทางการตลาดที่ผู้ผลิตสินค้าจะทำให้สินค้าของตัวเองไปสู่ผู้บริโภค หรือ ทำให้ผู้บริโภคหาซื้อสินค้าได้อย่างสะดวกในราคาที่เหมาะสม ตามเวลาที่ต้องการไม่ใช่เรื่องง่ายตายหากติภาพโรงงานของผู้ผลิตตั้งอยู่ ณ จุดใดจุดหนึ่งในขณะที่ผู้บริโภคกระจายอยู่ทั่วประเทศ ผู้บริโภคมีความต้องการสินค้าในเวลาที่แตกต่างกัน มีความสอดคล้องกับการจัดจำหน่ายในด้าน Offline เช่น มีการบริโภคในห้างสรรพสินค้าที่สะดวกและใกล้บ้านของผู้บริโภค และมีการออกบูธสินค้าต่างๆ เพื่อให้ผู้บริโภคได้พบเห็นตัวสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ของเราได้อย่างหลากหลายมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ในด้าน Online เองก็สำคัญมากเช่นกัน เนื่องจากผู้บริโภคในปัจจุบันมีความต้องการในตัวสินค้าที่

สะดวกและไม่ยุ่งยาก การสั่งซื้อสินค้าผ่านทางด้าน Online จะทำให้ผู้บริโภคไม่รู้สึกถึงความยุ่งยากและทำให้การบริโภคสินค้าในเวลาที่ต้องการเป็นไปได้ง่ายมากขึ้น

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจรูปแบบบรรจุภัณฑ์น้ำสับปะรดของกลุ่มผู้ปลูกสับปะรดแปรรูปหมู่บ้านโป่งกระทิงบน ด้านตัวบรรจุภัณฑ์ และด้านสติ๊กเกอร์บนตัวบรรจุภัณฑ์ เมื่อพิจารณาจากแนวคิดวัลลภ เปรมาพันธุ์ (2547) ผลการออกแบบใหม่ของฉลาก และบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์แปรรูปทางการเกษตรของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพของจังหวัดสมุทรปราการ คือแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและกลุ่มแม่บ้านเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับที่ครอบคลุมลักษณะสี รูปทรงวัสดุ ขนาดราคาและการใช้งานของบรรจุภัณฑ์

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการแนะนำหรือการให้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องเกี่ยวกับการออกแบบตัวรูปแบบบรรจุภัณฑ์และการออกแบบสติ๊กเกอร์บนตัวบรรจุภัณฑ์ให้มากขึ้น เพื่อนำการแนะนำหรือการเรียนรู้ในส่วนนั้นมาพัฒนาตัวบรรจุภัณฑ์ให้มากยิ่งขึ้น จะสามารถนำมาพัฒนาต่อยอดอีกและตอบใจให้กับแก่กลุ่มผู้บริโภค

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยทำการศึกษาเฉพาะการพัฒนาแบบบรรจุภัณฑ์และช่องทางการจัดจำหน่าย ทั้งนี้คณะผู้วิจัยมองเห็นว่าควรศึกษาการคิดค้นการแปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่ทางด้านอื่นๆ รวมไปถึงการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่มีความทันสมัย เพื่อสามารถเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายได้มากขึ้น จากการที่ผลิตภัณฑ์มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ก็จะทำให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากยิ่งขึ้น

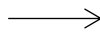
กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนการตีพิมพ์จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- เจษฎาพล กิตติพัฒน์วิทย์ (2561). การศึกษาและพัฒนาต้นแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับสินค้าที่ระลึก โดยการประยุกต์เอกลักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในจังหวัดแม่ฮ่องสอน. *วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่*, 28-40
- นครเรศ ชัยแก้ว (2555). การศึกษาและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ลำไยอบแห้ง จังหวัดลำพูน. *วารสารศิลปะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร* 3(2), 86-95.
- ภูตินันท์ อติพิทยางกูร (2555). *ความรู้พื้นฐานการออกแบบบรรจุภัณฑ์*. สืบค้นจาก http://netra.lpru.ac.th/~weta/c1/c1_print.html

วัลลภ เปรมานุพันธ์, สุนฤต เงินส่งเสริม, สุรียา สงค์อินทร์, วิจัย พรมาลัยรุ่งเรือง และนงคันุช กลิ่นพิกุล (2547). รายงานการวิจัยการออกแบบฉลากและบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์แปรรูปทางการเกษตรของกลุ่มแม่บ้านเกษตรและกลุ่มส่งเสริมอาชีพของจังหวัดสมุทรปราการ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ.

ภาพที่ 2 พัฒนารูปแบบฉลากบนตัวบรรจุภัณฑ์ใหม่ที่ทันสมัย ให้แก่กลุ่มผู้ปลูกสับปะรดหวานและแปรรูปหมู่บ้านโป่งกระติงบน